

FØRSTE AFSNIT
UNIVERSITETET OG KOMMUNITETET

I. BESTYRELSE

a. *Beretning for året 1944-45.*

Den akademiske lærerforsamling har i 1944-45 holdt eet møde, nemlig den 27. oktober 1944 med følgende dagsorden: 1) Meddelelser fra rektor, 2) Valg af universitetets rektor for universitetsårene 1944-45 og 1945-46, 3) Valg af universitetets prorektor for universitetsåret 1944-45, 4) Valg af lærerforsamlingens protokolfører for universitetsåret 1944-45, 5) Valg af 15 medlemmer til Konsistorium, 6) Valg af et medlem til bestyrelseskomiteen for Københavns universitets jubilæumsfond af 1929 i stedet for forhv. professor, dr. jur. Poul Johannes Jørgensen, 7) Valg af 5 medlemmer af folkeuniversitetsudvalget, 8) Valg af bestyrelsesmedlemmer fra universitetet til centralforeningen af lærere ved de højere læreanstalter, 9) Lønningssagen.

Til *rektor* for universitetsårene 1944-45 og 1945-46 genvalgte den akademiske lærerforsamling 27. oktober 1944 professor, dr. theol. J. Nørregaard.

Til *prorektor* for universitetsåret 1944-45 valgte den akademiske lærerforsamling 27. oktober 1944 professor, dr. phil. L. L. Hammerich.

Til *protokolfører* for den akademiske lærerforsamling for universitetsåret 1944-45 valgtes 27. oktober 1944 professor, dr. jur. Ernst Andersen.

Dekanerne i universitetsåret 1944-45 har været: Professor Aage Bentzen ved det teologiske, professor, dr. jur. Erwin Munch-Petersen ved det rets- og statsvidenskabelige, professor, dr. med. Knud O. Møller ved det lægevidenskabelige, professor, dr. phil. C. Elling ved det filosofiske og professor, dr. phil. Bengt Strömghren ved det matematisk-naturvidenskabelige fakultet.

Til medlemmer af *Konsistorium* for universitetsårene 1944-45 til 1947-48 valgte den akademiske lærerforsamling 27. oktober 1944 professorerne, dr. theol. J. Nørregaard, dr. theol. Flemming Hvidberg, dr. jur. Poul Andersen, dr. polit. Carl Iversen, dr. jur. Erwin Munch-Petersen, dr. med. S. Kjærgaard, dr. med. E. Lundsgaard, dr. med. Erik Warburg, dr. phil. L. L. Hammerich, dr. phil. Carsten Høeg, dr.

phil. K. Friis Johansen, dr. phil. O. E. Ravn, dr. phil. H. M. Hansen, dr. phil. Knud Jessen og dr. phil. N. E. Nørlund.

Til medlemmer af *Konsistorium* for universitetsåret 1944-45 valgte det rets- og statsvidenskabelige fakultet i henhold til bestemmelsen i kgl. anordning af 5. oktober 1936, § 10, stk. 1, første punktum professor, dr. jur. Henry Ussing.

Til medlemmer af *Konsistoriums stående forretningsudvalg* for universitetsårene 1944-45 til 1947-48 valgte Konsistorium 6. december 1944 professorerne, dr. theol. Flemming Hvidberg, dr. jur. Erwin Munch-Petersen, dr. med. S. Kjærgaard, dr. phil. L. L. Hammerich og dr. phil. N. E. Nørlund (j. nr. 343/44).

Til medlemmer af *Konsistoriums stipendieudvalg* for universitetsårene 1944-45 til 1947-48 valgte Konsistorium 6. december 1944 professorerne, dr. theol. J. Nørregaard, dr. jur. O. A. Borum, dr. med. E. Lundsgaard, dr. phil. L. L. Hammerich og dr. phil. H. M. Hansen samt som suppleanter for disse professorerne, dr. theol. Hal Koch, dr. jur. Stig Juul, dr. med. Eggert Møller, dr. phil. C. A. Bodelsen og dr. phil. Knud Jessen (j. nr. 344/44).

Medlemmer af *fakulteternes stående forretningsudvalg* har i universitetsåret 1944-45 været, i det teologiske fakultet: professorerne, dr. theol. J. Nørregaard og dr. theol. K. E. Skydsgaard, i det rets- og statsvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. polit. Carl Iversen og dr. jur. Stig Juul, i det lægevidenskabelige fakultet: professorerne, dr. med. Knud Sand og dr. med. H. Haxthausen, i det filosofiske fakultet: professorerne, dr. phil. K. Friis Johansen og dr. phil. C. A. Bodelsen, i det matematisk-naturvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. phil. N. E. Nørlund og dr. phil. R. Spærck.

Medlemmer af *fakulteternes legatudvalg* har i universitetsåret 1944-45 været, i det teologiske fakultet: professorerne, dr. theol. J. Nørregaard, dr. theol. Hal Koch og Aage Bentzen, i det rets- og statsvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. jur. O. A. Borum, dr. polit. F. Zeuthen og dr. jur. Stig Juul, dog således at professor, dr. jur. Erwin Munch-Petersen fungerede som medlem under professor Borums fraværelse, i det lægevidenskabelige fakultet: professorerne, dr. med. E. Lundsgaard, dr. med. Eggert Møller og dr. med. Knud O. Møller, i det filosofiske fakultet: professorerne, dr. phil. L. L. Hammerich, dr. phil. C. A. Bodelsen og Ejnar Thomsen med professor, dr. phil. Hartvig Frisch som suppleant, i det matematisk-naturvidenskabelige fakultet: professorerne, dr. phil. H. M. Hansen, dr. phil. Knud Jessen og dr. phil. Bengt Strömngren.

Til medlem af *bestyrelseskomiteen for Københavns universitets jubilæumsfond af 1929* valgte den akademiske lærerforsamling 27. oktober 1944 professor, dr. jur. Henry Ussing i stedet for forhv. professor, dr. jur. Poul Johannes Jørgensen.

Til medlemmer af *Folkeuniversitetsudvalget* genvalgte den akademiske lærerforsamling 27. oktober 1944 professorerne, dr. theol. H. Mosbech, dr. polit. Carl Iversen, dr. phil. Rich. Ege, dr. phil. Hartvig Frisch og dr. phil. R. Spärck.

Til bestyrelsesmedlemmer fra universitetet til *Centralforeningen af lærere ved de højere læreanstalter* genvalgte den akademiske lærerforsamling 27. oktober 1944 professorerne, dr. jur. Poul Andersen, dr. phil. H. M. Hansen, dr. theol. H. Mosbech og docent dr. phil. J. Billeskov Jansen.

Til medlemmer af *bestyrelsen for Dansk-islansk forbundsfond* genvalgte Konsistorium 6. september 1944 professorerne, dr. phil. Erik Arup, dr. phil. Johs. Brøndum-Nielsen og dr. med. S. Kjærgaard for 4-året 1. december 1942 til 30. november 1946 (j. nr. 281/44).

Formanden for grossererersocietetets komité, formanden for Carlsbergfondets direktion og universitetets rektor genvalgte 15. februar 1945 professor, dr. phil. Johannes Brøndsted som suppleant for de danske medlemmer i styrelsen for *Clara Lachmanns fond* for tiden 1. januar 1945–31. december 1948 (j. nr. 351/44).

Undervisningsministeriet fritog under 27. juli 1945 departementschef Fr. Graae for hvervet som medlem af og formand for *Byggeudvalget for universitetets udvidelse* fra den 31. juli 1945 at regne og beskikede under s. d. kontorchef K. Paludan-Müller til at varetage nævnte hverv fra den 1. august 1945 at regne (j. nr. 302/45).

Til medlem af et af foreningen »Norden« nedsat *nordisk sprognævn* valgte Konsistorium 7. februar 1945 professor, dr. phil. L. L. Hammerich som repræsentant for universitetet (j. nr. 111/45).

b. *Universitetet og Danmarks befrielse den 5. maj 1945.*

I anledning af Danmarks befrielse for den tyske besættelsesmagt den 5. maj 1945 trådte Konsistorium sammen til et ekstraordinært møde den 9. maj 1945. I mødet deltog tillige universitetets kurator M. Korsgaard og studenterrådets formand, stud. mag. Henrik Glahn.

Rektor indledede mødet med en omtale af universitetets stilling i krigsårene. Han fremhævede og takkede for det gode samarbejde, der havde været, og omtalte særlig det gode forhold til studenterne. Han takkede for deres indsats og mindedes dem, der havde sat livet til i kampen for Danmarks frihed. Han udtalte håbet om fortsat godt samarbejde til løsningen af de opgaver, der nu stod for.

Rektor meddelte derefter, at han havde sendt Hans Majestæt Kongen og hans kongelige Højhed Kronprinsen telegrammer i dagens anledning.

Rektor oplæste svartelegrammer fra Kongen og Kronprinsen og oplæste derefter telegrafiske hilsner, som var indgået fra samtlige

nordiske universiteter, nemlig Helsingfors universitet, Åbo finske universitet, Åbo akademi, Reykjavíks universitet, Oslos universitet, Uppsalas universitet, Lunds universitet, Karolinska institutet, Stockholms högskola og Göteborgs högskola.

På mødet vedtoges det efter forslag af rektor eller andre medlemmer af Konsistorium:

1) at man ville holde en fest på universitetet i anledning af befrielsen med udnævnelse af æresdoktorer; forretningsudvalget bemyndigedes til at arrangere festen, til hvilken repræsentanter for samtlige nordiske universiteter skulle indbydes, og fakulteterne blev anmodet om at stille forslag om udnævnelse af æresdoktorer.

2) at rektor skulle foretage en rundrejse til de svenske universiteter for at takke for den hjælp og støtte, der var ydet universitetets studerende og lærere under disses ophold i Sverige under krigen.

3) at man skulle søge udsendt repræsentanter for Danmarks universiteter til Amerikas forenede stater, England, Frankrig, Rusland og flere lande for at genoplive de af krigen afbrudte videnskabelige kontakter.

Den ovennævnte fest blev afholdt i universitetets festsal den 4. juni 1945. Efter forslag fra fakulteterne tiltrådte Konsistorium i et møde den 18. maj 1945, at følgende fik tildelt æresdoktorgraden i forbindelse med festen: Biskop, dr. theol. Eivind Berggrav, Oslo, den teologiske æresdoktorgrad; højesteretsjustitiarius Paal Berg, Oslo, præsident i Svea hovrätt, jur. dr. Birger Ekeberg og universitetskansler, udenrigsminister, professor, jur. dr. Östen Undén, Stockholm den juridiske æresdoktorgrad; greve Folke Bernadotte af Wisborg, Stockholm, og overlæge, professor Ole Chievitz, København, den medicinske doktorgrad, fhv. rektor ved Lunds universitet, professor, fil. dr. Einar Löfstedt og rektor ved Oslos universitet, professor, dr. philos. Didrik Arup Seip den filosofiske æresdoktorgrad. Om festen er afgivet udførlig beretning i det udsendte skrift: Københavns universitets fest den 4. juni 1945 efter Danmarks befrielse, København 1946, hvori foruden rektors taler, promotionstalerne m. m. tillige er trykt selvbiografier af de promoverede æresdoktorer.

Rektors rejse til de svenske universiteter og højskoler fandt sted i dagene 21.-28. maj 1945.

Om udsendelse af repræsentanter for Danmarks universiteter til fremmede lande for at genoprette de videnskabelige kontakter vil blive givet meddelelse i senere hefter af årbogen.

c. Studenterrådet, studenterforeningerne m. v.

Som formænd for studenterrådene har i universitetsåret 1944-45 fungeret: Det samlede studenterråd: stud. mag. Henrik Glahn; det

teologiske: Stud. theol. Henrik Christiansen, det rets- og statsvidenskabelige: Stud. jur. Jens Lomholt, det lægevidenskabelige: Stud. med. Mogens Rydgaard, det filosofiske: Stud. mag. Poul Chr. Nielsen, det matematisk-naturvidenskabelige: Stud. mag. Hans Ole Greve.

Som medlemmer af studenterrådets legatudvalg har fungeret: Stud. theol. Jørgen Johannes Glenthøj, stud. jur. Otto Borch, stud. med. Georg Stakemann, stud. mag. Henrik Lange og stud. mag. Ole Rindung.

I fortsættelse af tidligere bevilling, jfr. universitetets årbog for 1943-44, side 31 blev der efter andragende fra studenterrådet på tillægsbevillingsloven for 1944-45, jfr. Udkast til forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret fra 1. april 1944 til 31. marts 1945, side 533, under universitetets konto 17. Bevillinger til støtte for de studerende optaget en bevilling på 10.000 kr. til middagsbespisning for økonomisk dårligt stillede studenter (j. nr. 75 i/44).

Efter andragende fra det naturhistorisk-geografiske studenterråd bevilgede rektor et beløb af 350 kr. som tilskud til dækning af udgifterne ved et af rådet afholdt kursus for russer i sommeren 1945 (j. nr. 75 d/45).

d. *Forskellige sager.*

Den 6. maj 1943 tilskrev præsidenten for Det danske Selskab, departementschef Fr. Graae, universitetets rektor, at han fra professorerne Niels Bohr, Johs. Hjelmslev, N. E. Nørlund, Anker Engelund, Elis Strömngren samt civilingeniør, dr. techn. Paul Bergsøe havde fået anmodning om, at selskabet i anledning af 300-års dagen for Ole Rømers fødsel den 25. september 1944 ville rette henvendelse til universitetet om, at dette tog initiativ til tilvejebringelse af en bevilling til rejsning af en mindesten med Ole Rømers navn og fremhævelse af hans videnskabelige indsats med hensyn til lysets hastighed, at anbringe i Frue kirkes søndre gang så vidt muligt lige over stedet, hvor Ole Rømer var begravet. Konsistorium tiltrådte dette forslag, som også blev godkendt af Frue kirkes menighedsråd, og besluttede dels at søge et sådant mindesmærke tilvejebragt, dels at afholde en mindefest på universitetet på Ole Rømers 300-års fødselsdag den 25. september 1944. Efter ansøgning fra universitetet bevilgede ministeriet ved skrivelse af 13. juni 1944 et beløb af 7000 kr. til mindestenens udførelse, og efter forslag fra universitetets professor i kunsthistorie blev arbejdet overdraget billedhuggeren Gottfred Eickhoff. Om opstilling af mindestenen vil blive givet meddelelse i en senere årbog. Om den ovennævnte mindefest henvises til det nedenfor side 207 berettede (j. nr. 230/43).

På finansloven for 1945-46, jfr. Udkast til forslag til finanslov for finansåret fra 1ste april 1945 til 31te marts 1946, sp. 1845-46 optoges under universitetets konto 24. Overordentlige udgifter en bevilling på

20.000 kr. som fortsættelse af tidligere givne bevillinger til fornyelse af inventaret i universitetets hovedbygning på Frue Plads. Under samme konto optoges desuden en bevilling på 6.500 kr. til omlægning og fornyelse af hovedbygningens elektriske installation.

Efter at der fra de forhandlingsberettigede tjenestemandsoverenskomster, derunder også centralforeningen af lærere ved de højere læreanstalter var blevet rejst spørgsmål om forhøjelse af visse bestillings- og repræsentationstillæg, som hidtil ikke i modsætning til de på finansloven opførte honorarer havde været underkastet regulering, bifaldt ministeriet under 9. juni 1945 efter forhandling med finansministeriet, at der fra 1. april 1944 at regne blev ydet sædvanligt honorartillæg til bestillingstillægget til universitetets rektor, de i henhold til tjenestemandsoverenslovens § 590 ydede bestillingstillæg til laboratorie- og institutbestyrere samt det direktøren for universitetets institut for human arvebiologi og eugenik i henhold til tjenestemandsoverenslovens § 574 c) tillagte bestillingstillæg, således at hjemmel herfor skulle tilvejebringes på tillægsbevillingsloven for 1945-46 (j. nr. 156/44 og 287/44).

På finansloven for 1945-46, jfr. Bilag til liste over ændringsforslag til udkast til forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1945 til 31. marts 1946, sp. 1457-58 forhøjedes det under Kommunitetets udgiftspost 3 b. opførte honorar på 1500 kr. årlig + midlertidigt tillæg til stipendieudvalgets sekretær til 1740 kr. årlig + midlertidigt tillæg af hensyn til forøget arbejde i stillingen (j. nr. 191/44).

Af hensyn til de i efteråret 1944 indtrufne begivenheder under den tyske besættelse af Danmark besluttede rektor at lukke universitetets spisestuer fra den 26. september 1944. Fra og med den 20. marts 1945 genåbnedes dog kaffestuen for universitetslærere og andre tjenestemænd ved universitetet. Spisestuerne genåbnedes i fuldt omfang efter sommerferien 1945.

Efter overenskomst med overbibliotekaren for universitetsbibliotekets 2. afdeling overtog universitetets spisestuer fra den 1. oktober 1944 driften af bibliotekets frokoststue, og ved skrivelse af 13. november 1944 fra Københavns magistrat blev spisestuerne markederibevilling udvidet til også at gælde denne frokoststue (j. nr. 24 d/44).

Ved Konsistoriums beslutning af 14. juni 1944 blev en stud. jur. relegeret fra universitetet, fordi han ved den skriftlige del af juridisk embedseksamen sommeren 1944 havde medtaget ikke tilladte hjælpemidler (j. nr. 243/44).

Ved Konsistoriums beslutning af 6. september 1944 blev en stud. mag. relegeret fra universitetet under hensyn til, at han ved Østre landsrets dom af 27. juli 1943 var blevet idømt 1 års fængsel for underslæb, bedrageri og dokumentfalsk (j. nr. 238/44).

Efter forslag fra studenterrådet nedsatte Konsistorium i sit møde den 8. juni 1945 et udvalg bestående af 2 af Konsistorium valgte med-

lemmer og 1 medlem valgt af universitetets studerende til at foretage en undersøgelse af sådanne studerendes forhold, som under den tyske besættelse af Danmark havde udvist national uværdig holdning. Til dette udvalg valgte Konsistorium professorerne, dr. jur. Erwin Munch-Petersen og dr. phil. Carsten Høeg, medens stud. jur. Svend Nygaard Koch valgtes af studenterrådet som repræsentant for de studerende. Om udvalgets virksomhed vil blive givet meddelelse i senere hefter af årbogen (j. nr. 275/44).

På normeringsloven for 1945-46, jfr. Udkast til normeringslovanordning for finansåret 1945-46, side 35, oprettedes en stilling som bogholder ved bogholderikontoret i universitetets, Kommunitetets og Sorø akademis økonomiske forvaltning. I denne stilling ansattes ved kgl. resolution af 31. maj 1945 underbogholder i krigsministeriet, H. Olafsen fra den 1. juni 1945 at regne (j. nr. 235/45).

Under 2. oktober 1944 blev der meddelt laboratoriebetjent ved studiegården Johannes Schousboe afsked efter ansøgning på grund af alder med pension fra den 31. december 1944 at regne. I den derved ledigblevne stilling ansatte kurator under 19. oktober 1944 gård- og auditoriebetjent ved universitetet Herbert Pedersen fra den 1. januar 1945 at regne. I den således ledigblevne stilling som gård- og auditoriebetjent ansatte kurator vægter C. G. Larsen på prøve fra den 1. juli 1945 at regne (j. nr. 298/44).